

Växtskyddsmedel i ekologisk odling av grönsaker på friland 2010

Version 2010-02-09

Växtskyddsmedel i ekologisk odling av frilandsgrönsaker 2010

Växtskyddet i ekologisk odling ska grundas på förebyggande åtgärder, vilket innebär bland annat att välja lämpliga sorter, lämplig växtföljd, lämplig odlingsplats och att gynna naturliga fiender. Om förebyggande metoder inte räcker till får i undantagsfall produkter, vars aktiva substans eller organismer anges i EU:s regler användas.

Här följer en förteckning över tillåtna växtskyddsmedel i ekologisk odling av grönsaker enligt EU:s och KRAV:s regler för ekologisk produktion. Tillåtna växtskyddsmedel enligt EU:s regler (EG 834/2007, EG 889/2008) finns i Bilaga 2 i "Jordbruksverkets vägledning till EU:s regler för ekologisk växtodling" på www.jordbruksverket.se. KRAV:s regler finns på www.krav.se.

Denna skrift tar upp växtskyddsmedel för yrkesodling. Utöver dessa produkter finns i vissa fall liknande medel i konsumentförpackningar, som kan vara användbara för punktbehandling i mindre odlingar.

Uppgifterna i häftet gäller i februari 2010, men kan sedan ha ändrats. Du ansvarar själv för att kontrollera aktuellt godkännande. Information om registrerade växtskyddsmedel finns på Kemikalieinspektionens webbplats www.kemi.se. Fysikaliskt verkande växtskyddsmedel (t.ex. såpor och oljor) är undantagna från kravet på registrering. Utöver de här nämnda medlen finns även växtextrakt och olika växtstärkande medel, som kan vara användbara. Kontakta ditt kontrollorgan för aktuell information.

OBS! De växtskyddsmedel som tas upp här är tillåtna men speglar inte vad som normalt används i ekologisk odling. Många odlare använder överhuvudtaget inga växtskyddsmedel utan hanterar växtskyddet med förebyggande och odlingstekniska åtgärder. Bland de här nämnda medlen är det främst det biologiska medlet Turex som har någon större användning i praktiken.

Uppgifterna om användning och doser baseras på leverantörernas rekommendationer.

Detta häfte kompletterar följande skrifter:

Växtskyddsmedel i frilandsgrönsaker 2010. Jordbruksverket.

Ekologisk odling av grönsaker på friland. 2008. Kurspärm. Jordbruksverket.

Skadegörare i frilandsgrönsaker och bär. 2003. Jordbruksverket.

Växtskyddsmedel i ekologisk odling. 2005. Jordbruksinformation 24 – 2005.

Alnarp i februari 2010

Johan Ascard

Jordbruksverket

Box 12, 230 53 Alnarp

Tfn 040-41 52 87

E-post: johan.ascard@jordbruksverket.se

Ekologisk grönsaksodling på friland - Växtskyddsmedel mot svampsjukdomar 2010

Preparat aktiv substans / Organism	Leverantör	Dos	Karens (dagar)	Klass	Användning, verkningsätt	Tidpunkt för användning	Kommentar
Binab TF WP <i>Trichoderma polysporum</i> <i>Trichoderma atroviride</i>	Binab* Biobasiq Lantmännen Lindesro	0,1 % vid utvättning, 50 g/m ³ torvsu- strat	0	-	För behandling av jord mot flera jordburna svampsjukdomar.	Före sådd eller plantering, enligt särskilda anvisningar.	Biologiskt medel. Förvaras fryst. Datummärkt
Binab Potatis <i>Trichoderma polysporum</i> <i>Trichoderma atroviride</i>	Binab* Biobasiq Lantmännen Lindesro,	0,1 kg i 30 liter vatten till 1 ton potatis (ca 0,25 kg/ha)	0	-	Mot groddbränna och lackskorv på potatisutsäde genom betning.	Sprutas på sättpotatisen före sättning och i fåran vid sättning. Undvik direkt sol.	Biologiskt medel. Förvaras fryst. Datummärkt
Contans WG <i>Coniothyrium minitans</i>	Nordisk Alkali*	1-8 kg/ha		-	Mot bomullsmögel och andra svampar som bildar sklerotier, t.ex. <i>Sclerotinia minor</i> . I odlingar av oljeväxter, klöver, sallat, morötter m.fl.	Inblandning i jorden tre månader innan bomullsmögel eller andra sklerotiebildande svampar ger utbrott.	Biologiskt medel. Datummärkt
Kumuluf DF svavel, 80 vikt-%	BASF* Garta Lantmännen m.fl.	4-6 kg/ha	10 dagar i morot, pals- ternacka och kålrot. 7 dagar i konservärt.	3	Mot mjöldagg i frilandsgurka, konservärt, morot, palsternacka, kålrot. Spruta ej vid starkt solsken eller hög temperatur – risk för skador. Sämre effekt vid kallt väder.	Vid begynnande angrepp i morot, palsternacka och kålrot. Främst förebyggande i konservärt och frilandsgurka. Evt. upprepad behandling 10-14 dagar senare. Upprepad behandling före skörd i frilandsgurka.	
Mycostop <i>Streptomyces griseoviridis</i>	Gullviks* Lindesro	2-10 g/100 m ² (vid vattning)		-	Mot svampsjukdomar i odlingar av grönsaker och kryddväxter i växthus. För bevattning, inblandning i substrat eller betning av utsäde.	Vattna efter uppkomst vid plantupptragning. Beta frön och behandla sättlök och vitlök före plantering.	Biologiskt medel. Datummärkt
Prestop Mix <i>Gliocladium catenulatum</i>	Gullviks* Lindesro	50 g per 100 L torv (inbland- ning), 10 g/m ² (vattning)		-	Mot svampangrepp i odlingar av grönsaker och färska örter i växthus.	Blanda i odlingssubstrat eller vattna vid sådd.	Biologiskt medel. Datummärkt

* Produktansvarigt företag

Ekologisk grönsaksodling på friland - Växtskyddsmedel mot insekter 2010

Preparat aktiv substans / Organism	Leverantör	Dos	Karens (dagar)	Klass	Bi/Fisk- fara	Användning, verkningsätt	Tidpunkt för användning	Kommentar
Pyretrum NA Emulsion pyretriner, 30 g/L, piperonylbutoxid, 150 g/L	Nordisk Alkali* Garta Lantmännen m.fl.	3-6 L/ha	0	2L	B F	Bredverkande mot diverse skadeinsekter, t.ex. bladlöss, skalbaggar och larver. Bladlöss och mindre larver - lägre dos. Större larver - högre dos.	Bäst effekt vid varmt väder, lufttemperatur över 20°C.	Inte tillåten av KRAV
Raptol Raptol Insekt Effekt rapsolja, raffinerad 825 g/L, pyretriner 4,59 g/L	Biobasiq Garta	4-8 L/ha	0	2L 3	B F	Bredverkande mot diverse skadeinsekter.	Då angreppet börjat. På kvällen, tidig morgon eller i mulet väder. Inte i direkt solljus och vid temperaturer över 25 grader.	Endast storleken på behållarna skiljer produkterna
Turex 50 WP <i>Bacillus thuringiensis</i>	Nordisk Alkali* Garta, Lindesro, Lantmännen	1,0 kg/ha	0	-		Specifik och kort verkan mot oskyddade fjärilslarver, t.ex. lilla kålfjärilen, kålmal, gammafly, grönsaksfly. Verkar genom att larverna får i sig medlet när de äter av besprutade blad.	På aktiva unga larver. Helst kvällstid eller i mulet väder, ej i solsken. Tillräckligt hög temperatur då larverna är aktiva.	Biologiskt medel. Datummärkt

* Produktansvarigt företag

**Ekologisk grönsaksodling på friland- Fysikaliskt verkande växtskyddsmedel mot insekter
(Behöver inte registreras av KemI)**

Preparat Aktiv substans	Leverantör	Dos	Applicering	Användning, verkningsätt, tidpunkt	Kommentar
Såpa					
Reniderm såpa (kaliumsalt av fettsyror)	Lantmännen	10 L/ha (max 2,5 %)	Vätskemängden måste täcka väl. Normalt 400 l/ha.	Mot diverse oskyddade insekter. Behandla kläckningsmogna ägg och unga stadier. Upprepad behandling. Undvik spruta vid stark sol, bladverk och blommor kan brännas.	Såpa är tillåtet mot insekter enligt EU:s eko-regler. Sideeffekt mot mjöldagg mm.
Zence 40 såpa (kaliumsalt av fettsyror)	Biobasiq Garta Lindesro	10 L/ha (max 2,5 %)	Se ovan	Se ovan	Se ovan
Rapsgul Såpa såpa (kaliumsalt av fettsyror)	Gotlands Bioenergi	10 L/ha (max 2,5 %)	Se ovan	Se ovan	Se ovan
Övriga produkter					
Eradicoat T extrakt av vegetabilisk olja och stärkelse	Biobasiq Lindesro	6 L/ha (max 1,5 %)	Vätskemängden måste täcka väl. Normalt 400 L/ha. Provspruta alltid.	Bredverkande medel mot insekter och kvalster. Täpper till andningsporerna.	Baserad på vegetabilisk olja som är tillåtet mot insekter, kvalster och svamp enligt EU:s regler.
Rapsolja, kallpressad rapsolja	Flera leverantörer	Mot kålbladlus: 8-10 L/ha (max 2%) (tysk rekommendation)	Oljan vispas med lika delar såpa. Vätskemängden måste täcka väl. Normalt 400-500 L/ha. Provspruta alltid.	Mot sugande och bitande insekter. Täpper till andningsporerna. God täckning krävs. Behandla ej i sol eller vid temperaturer över 25°C. Olja kan även skada nyttodjur.	Erfarenheter saknas i Sverige med rapsolja i grönsaksodling.

* Produktansvarigt företag

Ekologisk grönsaksodling på friland - Medel mot sniglar 2010

Preparat aktiv substans / <i>Organism</i>	Leverantör	Dos	Karens (dagar)	Klass	Användning, verkningsätt	Tidpunkt för användning	Kommentar
Ferramol Snigel Effekt järn (III) fosfat, 1 vikt-%	Biobasiq Garta Lantmännen m.fl.	12-25 kg/ha	0	3	Mot sniglar. Sidoeffekt mot gråsuggor. Granulat. Kan spridas med gödselspridare.	Förebyggande eller vid angrepp.	
Nemaslug <i>Phasmarhabditis hermaphrodita</i>	Biobasiq Garta Lindesro	300 000 nematoder per m ²	0	-	Mot sniglar, bl.a. åkersnigel och små djur av spansk skogsnigel ("mördarsnigel"). De snigelparasitära nematoderna vattnas eller sprutas ut. Snigeln sväller upp och slutar äta inom några dagar. Kombinera med andra metoder mot större sniglar.	Börja behandling på våren när jordtemperatur är över 5°C. Nematoderna lever kvar i jorden i 6 veckor.	Biologiskt medel. Datummärkt

Leverantörer

Företag	Telefon	E-post	Webplats
BASF AB	0411-407 21, 0705-87 69 10	soren.pagh@basf.com	www.agro.basf.se
Binab Bio-Innovation AB	042-16 37 04, 0708-80 38 36	thomas.ricard@binab.se	www.binab.se
Biobasiq Sverige AB	0430-711 65, 0707-94 56 56, 0707-12 28 23	sven@biobasiq.se, kersti@biobasiq.se	www.biobasiq.se
Garta	046-32 58 96	pju@garta.dk	www.garta.dk
Gotlands Bioenergi AB	0498-27 29 00	gotlands.bioenergi@halnergard.se	www.halnergard.se
Gullviks	040-680 68 20	info@gullviks.se	www.gullviks.se
Lantmännen Lantbruk	0771-111 222, 040-22 54 00	info@lantmannen.com	www.lantmannen.com
Lindesro AB	042-16 18 70, 0705-45 10 53	predator@lindesro.se	www.lindesro.se
Nordisk Alkali AB	040-18 70 10, 0708-16 63 33, 0706-51 21 76	info@nordiskalkali.se	www.nordiskalkali.se

Läs etiketten!

Läs alltid bruksanvisningen innan du sprutar för att kontrollera doser, giltighet, skyddsföreskrifter mm. Ring gärna till din säljare eller rådgivare.

Förgiftningar

Larmcentralen (akut).....112

Giftinformationscentralen.....08-33 12 31

Annan information:

Kemikalieinspektionen.....08-519 411 00

www.kemi.se

Fjärde upplagan 2010

Häftet är en del i kurspärmen "Ekologisk odling av grönsaker på friland" 2008

Jordbruksverket • 551 82 Jönköping • Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

OVR197

